

Kommunalbestyrelsen 2022-2025 27-04-2022

Punkt 21: DK2020 Klimaplan - Målsætninger

22-001405

Beslutning

Socialdemokratiet, Konservative Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Venstre, Fælleslisten og Dansk Folkeparti tiltræder indstillingen.

Nye Borgerlige kan ikke ikke tiltræde indstillingen.

Sagsfremstilling

Kompetenceudvalg

Kommunalbestyrelsen.

Lovgrundlag

Aftale om deltagelse i DK2020 Klimaplaner for hele Danmark.

Sagsfremstilling

Vordingborg Kommune blev i november 2020 optaget i "DK2020 - Klimaplaner for hele Danmark". Deltagelsen bevirker, at der udarbejdes en klimaplan efter C40-standarden, hvilket blandt andet omfatter målsætninger for robusthed i forhold til klimatiske ændringer, samt CO₂-neutralitet i 2050. Deltagere skal samtidig udvise en bred indsats i forhold til den grønne omstilling. C40-standarden kommer fra sammenslutningen af de 40 største byer i verden, som har opsat fælles målsætninger og standarder for klimaindsatsen.

DK2020 rummer en forpligtigelse til ambitiøse målsætninger for 2030, hvilket Udvalget for Klima- og Miljø på udvalgmødet i august 2021 fastsatte til 70 procent reduktion i 2030 i forhold til 1990, hvilket svarer til den statslige målsætning.

I forhold til vurdering af målsætningen for 2030 er der udarbejdet en statusopgørelse for 2018 og en fremskrivning til 2030 ud fra den statslige "Klimastatus og -fremskrivning 2021", samt vedtagne lokale projekter. Se vedlagte opgørelser og baggrundsnotater.

Fremskrivningen benævnes i DK2020 "Business As Usual" (BAU), og viser en CO₂-reduktion på 55% i 2030 i forhold til 1990. Der mangler initiativer for de sidste 15% reduktion, hvilket svarer til 87.000 ton CO₂ pr. år, hvis 70% målsætningen skal nås. Det skal i den sammenhæng bemærkes, at den statslige fremskrivning rummer en række forudsætninger, som også forudsætter et målrettet arbejde fra kommunens side, hvis CO₂-reduktionen skal realiseres lokalt, eksempelvis rummer den statslige fremskrivning en stor andel af elbiler.

Som udgangspunkt opdeles udledningerne i de tre hovedsektorer Landbrug, Transport og Energi, samt øvrige kilder. Udledningerne i 2030 vil jf. BAU bestå af 149.000 ton fra

landbrug/arealanvendelse, 105.000 ton fra transport, 755 ton fra energi og 5.000 ton fra øvrige kilder (kemiske processer, affaldsdeponi og spildevand).

Energi

Reduktion på energiområdet har været i fokus gennem Vordingborg Kommunes deltagelse i EU's borgmesterpagt siden 2010. Den hidtidige indsats bevirker, at Vordingborg Kommune stort set vil være CO₂-neutralt i 2025 på energiområdet, hvilket primært skyldes de seneste års fokus på biogas og solceller. Den resterende udledning stammer primært fra oliefyr.

Yderligere initiativer på energiområdet vil ikke bidrage væsentligt til den lokale CO₂-reduktion, men kunne bidrage til den samfundsmæssige omstilling til vedvarende energi, hvilket også vægtes højt i DK2020 arbejdet. Indsatser kunne eksempelvis være i forhold til yderligere vedvarende elproduktion og udfasning af naturgas til opvarmning. Ligeledes bør omlægning til varmepumper og el-biler følges nøje i forhold til om der i Vordingborg Kommune produceres tilsvarende vedvarende energi.

Målsætningen for energiområdet i 2030 bør være 100% CO₂-reduktion, da allerede vedtagne indsatser stort set realiserer denne målsætning. De 100% svarer til en reduktion på 755 ton i forhold til BAU fremskrivningen.

Landbrug/arealanvendelse

Udledningen fra landbrug og arealanvendelse i Vordingborg Kommune fordeles sig på 36% fra dyrkningen af organiske jorder (lavbundsjorder), 30% fra dyrkning af alm. landbrugsarealer, og 32% fra husdyr (gødning og fordøjelse).

Staten har i 2021 igangsat en række initiativer og puljer, som potentielt kan bidrage med 28% reduktion på landsplan. Derudover har staten en ambition om, at landbrugets udledninger reduceres med 55-65% inden 2030. Tiltagene er ikke indregnet i BAU, da staten endnu ikke har foretaget konkrete beregninger af initiativerne.

I forhold til de statslige tiltag, hvortil der er afsat midler (eksempelvis 2 mia. til omlægning af lavbundsarealer i 2023 og 2024), vurderes kommunen at have en væsentlig rolle i forhold til omlægning af lavbundsarealer og etablering af skovrejsning. Disse to emner blev behandlet i 2021 af §17 stk. 4 udvalget med fokus på naturen. Udvalgets arbejde resulterede i en række handlinger og anbefalinger under overskriften "Mere og Bedre Natur". Arbejdet resulterede ikke i konkrete målsætninger i forhold til realiseringen, hvilket bør indeholdes i klimaplanen.

Omsættes de statslige tiltag til Vordingborg Kommune i forhold til andelen af Danmarks lavbundsarealer, så bør der opnås 7.800 ton CO₂ reduktion ved omlægning af de organiske lavbundsarealer i Vordingborg Kommune inden 2030. Tilsvarende vil en indsats for skovrejsning svarende til Vordingborg Kommunes arealandel af Danmark skulle bidrage med en reduktion på 1.700 ton. Realisering af arealomlægning i dette omfang vil forudsætte en kommunal indsats i forhold til de statslige puljer, så disse udmøntes i Vordingborg Kommune. De to indsatser vil bidrage med en CO₂-reduktion på ca. 6%.

Reduktion på landbrugsområdet forudsætter en stor indsats. Arealanvendelsen udgør 66% (Dyrkning af lavbundsarealer udgør 36% og dyrkning af alm. landbrugsjord udgør 30%), hvorfor der bør fokuseres på arealanvendelsen.

32% af udledningen kommer fra husdyr (gødning og fordøjelse), hvilket kan reduceres gennem tekniske løsninger i forhold til dyrenes fordøjelse, håndtering af biomasse og tilsætningsstoffer til foder mv., eller ved at begrænse antallet af husdyr. Dette er indsatser, som kommunen ikke tidligere har arbejdet med, og ikke gennem lovgivningen har mulighed for at påvirke.

Reduktioner på landbrugsområdet rummer en del dilemmaer, da CO₂-reduktioner i høj grad vil begrænse landbrugsproduktionen. Fra statens side er fokus på tekniske løsninger til CO₂-reduktion, hvilket forudsætter forskning og krav til tiltag. Fra kommunal side bør der fokuseres på reduktioner i form af ændret arealanvendelse og reduktion i husdyrproduktionen, hvilket kan bidrage til at gøre Vordingborg til en grøn kommune.

Målsætningen for landbrug/arealanvendelse i 2030 bør være 65% CO₂-reduktion i forhold til 1990, dette ud fra den statslige målsætning om 55-65% reduktion på landbrugsområdet. En realisering af denne målsætning vil forudsætte mange kommunale ressourcer i forhold til tiltrækning af støtte- og fondsmidler til ændret arealanvendelse og reduktion af husdyrbrug. De 65% svarer til yderligere reduktion på 69.000 ton i forhold til BAU fremskrivningen for 2030.

Transport

Udledningerne på transportområdet kommer primært fra vejtransporten, hvor opgørelsen omfatter de kørte kilometer inden for kommunens afgrænsning. Transittrafikken på motorvejen tæller således også med i opgørelsen. Generelt er indsatser i forhold til større reduktioner på transportområde et statsligt anliggende i forhold til afgiftsregulering på køretøjer og brændsler. Jf. BAU forventes udledningen at falde med 18% i perioden 2018 til 2030, som følge af omstilling til el-biler (25% el-biler i 2030). Reduktionen fra 2018 til 2030 svarer dog til en stigning i 2030 på 2% i forhold til 1990.

Kommunens indsatsområder vurderes at kunne omfatte kommunens egen kørsel, den kollektive trafik og påvirkning af privatbilismen, hvor kommunen eksempelvis har fået mulighed for opstilling af ladestander. Omstilles den kommunale bilpark 80% (incl. non-road (traktorer, plæneklippere mv.)), den kollektive trafik 100% og strategien for ladestanderinfrastruktur realiseres, så forventes der en CO₂-reduktion på 5.300 ton svarende til 5% af udledningen på transportområdet. Yderligere reduktion bør findes gennem arbejdet med en mobilitetsplan i 2023.

Såfremt der skal opnås reduktioner ud over de 5% er der behov for en væsentlig omstilling af transporten i Vordingborg Kommune. Kurven for udviklingen i privatbilismen vil skulle knækkes, og der vil skulle ske tiltag i forhold til reduktion af antallet af biler. Dette kan ske gennem en væsentlig opgradering af den kollektive trafik eller indsatser for at mindske pendlingsbehovet blandt borgerne i kommunen.

En meget ambitiøs målsætning for transportområdet i 2030 vil være 25% CO₂-reduktion i forhold til 1990. De 25% er dels reduktionsbehovet, hvis den samlede reduktion skal være på 70% i 2030, og dels et udtryk for en særdeles høj ambition for omstillingen. De 25% svarer til en yderligere reduktion på 28.500 ton i forhold til BAU fremskrivningen for 2030, og vil skulle findes i vejtransporten.

Øvrige kilder (kemiske processer, affaldsdeponi og spildevand)

Der vurderes ikke at være indsatser, som kan bidrage til reduktion på disse områder. Udledningen fra kemiske processer er en andel af den nationale udledning fordelt pr. indbygger, og kan ikke påvirkes. I forhold til affaldsdeponi er der tale om udledning fra eksisterende deponianlæg, hvor der i 2018 er blevet set på muligheden for reduktion af udledningen fra affaldsdeponiet på Trellemarken via etablering af et biocover, hvilket blev opgivet. I forhold til spildevand vurderes der ikke at være potentiale for yderligere reduktion end indarbejdet i BAU.

Samlet vurdering af målsætninger

Det vurderes at være særdeles udfordrende at nå målsætningen på 70% i 2030. Reduktionen forudsætter, at Vordingborg Kommune arbejder målrettet i forhold til statens initiativer på landbrugsområdet, så de nationale målsætninger realiseres inden for kommunens afgrænsning. Det ambitiøse reduktionsmål på 25% for transportområdet forudsætter en væsentlig adfærdsændring, men målsætningen skal opnås i forhold til en samlet reduktion på 70%.

På transportområdet skal det bemærkes, at indsatsen i forhold til etablering af PtX-anlæg (biobrændsel) på Vordingborg Havn ikke indgår i beregningerne, da der ikke i C40-standarden er taget stilling til, hvordan CO₂-reduktionerne herfra skal beregnes.

Følges C40's almindelige principper, så vil klimagevinsterne fra de producerede biobrændsler ikke kunne indregnes lokalt medmindre de anvendes lokalt. Da brændslerne er tiltænkt fly og skibe, hvor forbruget ikke kan relateres til Vordingborg Kommunes geografi, så indregnes CO₂-gevinsten som udgangspunkt ikke lokalt. El-forbruget ved produktion af biobrændslerne vil dog skulle medregnes lokalt, hvorfor anlæggene i værste fald vil være en klimabelastning i det lokale CO₂-regnskab.

Det skal hertil bemærkes, at PtX-anlæggene vil bidrage væsentligt til den grønne omstilling nationalt. CONCITO, som varetager DK2020, afsøger en afklaring af beregningsmodeller gennem C40, hvilket kan få betydning for reduktionspotentialet på transportområdet i Vordingborg Kommune. Denne afklaring forventes dog ikke at ligge klar i 2022, hvorfor det først ved kommende revision af klimaplanen, som skal revideres mindst hvert 5 år jf. forpligtelserne i DK2020.

Med baggrund i de foreslåede sektoropdelte målsætninger vil administrationen udarbejde et oplæg til klimaplanens delmål for en række indsatser, hvilket efterfølgende forelægges til politisk drøftelse. På landbrugs- og transportområdet forventes det ikke, at der kan peges på indsatser i forhold til indfrielse af målsætningerne på nuværende tidspunkt, men der kan opstilles en retning for det fremtidige arbejde.

Indstilling

Administrationen indstiller,

at målsætningerne for DK2020 klimaindsatsen drøftes

at den kommende klimaplan udarbejdes med sektoropdelte CO2-målsætninger. 100% reduktion på energiområdet, 65% reduktion på landbrugsområdet og 25% reduktion på transportområdet i 2030 i forhold til 1990, hvilket sammenlagt giver en reduktion på lidt over 70%

at der i det videre arbejde med klimaplanen udarbejdes en række delmål for den kommunale indsats, som kan understøtte de sektoropdelte målsætninger.

Sagens forløb

06-04-2022 Klima- og Teknikudvalget

Repræsentant fra afdeling for Byg, Plan og Intern Service gav en orientering om sagens indhold.

Indstillingen anbefales.

19-04-2022 Økonomiudvalget

Indstillingen anbefales.

Brit Skovgaard deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Udvikling og Målsætning

Udvikling frem mod 2050

Opførelse 2018 (Baseline)

Baggrundsnotat for Baseline 2018

Fremskrivning til 2030 (BAU)

Baggrundsnotat for BAU